

Den Haag

ADVIEZEN – Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag 2

Gemeente Den Haag, 24 april 2024

Locatie:

Spui C01.09

Aanwezig:

Margien Oepts

Plv. voorzitter

Frederik Pöll

Lid

Joris Molenaar

Lid

Secretaris:

Shabnam Esmailzadeh

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst voor vaststelling op 24 april 2024

B. BESPREEKSTUKKEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 De Heemstraat 350

20240424 B/2023-00687

Bouwen: het veranderen van de woning De Heemstraat 350 door het maken van een extra bouwlaag ten behoeve van de realisatie van 2 woningen.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het onderhavige drielaagse pand maakt deel uit van een begin 20^e -eeuws, homogeen bouwblok gelegen aan de Haagse Markt. De belendingen bestaan uit drie- en vierlaagse bebouwing. Hoewel de commissie zich een dakopbouw op deze locatie voor kan stellen en de keuze voor een gemetselde opbouw met behoud van de bestaande dakrand onderschrijft kan zij niet instemmen met de architectonische uitwerking.

Het voorstel betreft in uiterlijk nagenoeg een kopie van de ondergelegen laag, waardoor het onderscheid tussen opbouw en onderbouw niet voldoende afleesbaar is. De commissie mist hiërarchie en geleding in het ontwerp in relatie tot het pand. Zij adviseert om de dakopbouw ondergeschikt te maken ten opzichte van het bestaande pand. In plaats van de nu voorgestelde dakluifel, vraagt de commissie een bescheiden metselwerkbeëindiging te maken, bijvoorbeeld in de vorm van een rollaag. De commissie adviseert tevens om het gevelvlak op de hoek van de opbouw terug te leggen en te voorzien van één gevelopening, afgestemd op de begane grond. Hierdoor ontstaat geleding en hiërarchie in het totaalbeeld; het hoekaccent met erkers steekt uit het volume en het aantal ramen in de opbouw blijft beperkt.

De commissie reageert positief dat gekozen is voor een achtergevel in metselwerk, afgestemd op het bestaande metselwerk in de voorgevel. Het keimen van de achtergevel is echter niet voorstelbaar. Het metselwerk dient voor wat betreft type, kleur steen, voeg en metselwerkverband nader gespecificeerd te worden in de kleur- en materiaalstaat, overeenkomstig de onderbouw. De commissie vraagt het metselwerk drie koppen de hoek om te zetten op de wachtgevel en tevens de kleur van de gestucte wachtgevel te specificeren middels een kleurcode.

Ventilatieroosters in het zicht zijn niet wenselijk, keramische raamdorpels evenmin. De raamdorpels dienen afgestemd te zijn op de bestaande betonnen raamdorpels in het pand. De voorgestelde kozijnen zijn niet passend bij de architectuur van het pand. Ten aanzien van de profilering is een blokprofiel in deze situatie geëigend; de commissie adviseert dit aan te passen en daarbij het kenmerkende uiterlijk van het oorspronkelijke schuifraam met wisseldorpel en verspringende glaslijn voldoende te benaderen. De details dienen aangevuld te worden met maatvoering.

Voor een weloverwogen beoordeling adviseert de commissie tenslotte om een mogelijk toekomstbeeld van zowel de voor- als achtergevel van de totale architectonische eenheid met dakopbouwen te maken.

2 Katerstraat 7 tot en met 109, Boekhorststraat 60 tot en met 64, Oog in 't Zeilstraat 18 tot en met 69 en Paviljoensgracht 19C, D, E en 21

20240424 B/202327170

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van de gevel van de woningen Katerstraat 7 tot en met 109, Boekhorststraat 60 tot en met 64, Oog in 't Zeilstraat 18 tot en met 69 en Paviljoensgracht 19C, D, E en 21 door het vervangen van de schuiframen, panelen in kozijnen, verwijderen tegels op de gevels en herstellen van het gevelisolatiesysteem.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie heeft waardering voor de zorgvuldige benadering voor het verduurzamen van deze woonblokken (stadsvernieuwing) uit de jaren '80. De bestaande architectuur is zorgvuldig en kenmerkend voor zijn tijd met gestucte gevels en fraaie halfronde trappenhuisen met glazen bouwstenen. Belangrijkste wijzigingen betreffen het vervangen van de bestaande schuiframen, het verlengen van de onderdorpels, het verwijderen van later aangebrachte tegels op de gevels en het herstellen van het gevelisolatiesysteem. Eerder beoordeelde de commissie wijzigingen aan dit pand denkbaar, echter kon zij niet instemmen met het plan. Zij vroeg om het voorstel meer inzichtelijk te maken met een duidelijk voor- en nabeeld.

Hoewel de commissie positief reageert dat nieuwe tekeningen met impressies zijn aangeleverd, mist zij echter nog een duidelijk voor- en nabeeld van de kleuren en materialen. De kleurkeuzes voor het stucwerk dienen afgestemd te worden op het oorspronkelijke plan. Aangezien de commissie nog steeds geen beeld heeft van de oorspronkelijke kleuren van het stucwerk en de daarin opgenomen kozijnen, kan zij deze nog niet beoordelen.

Op basis van de aangeleverde impressies beoordeeld de commissie het afstemmen van de kleur van de kozijnen op de gestucte gevel als een vervlakking van het gevelbeeld. De kleurstelling van de bestaande houten kozijnen dient eveneens conform de oorspronkelijke situatie te zijn.

Eerder beoordeelde de commissie de optelling van materialen - het nieuwe aluminium schuifraam geplaatst binnen de bestaande houten kozijnen - als een vergroving van het gevelbeeld. Zij vroeg om bemonstering van het type kozijn.

Om vervlakking en verdere vergroving te voorkomen, adviseert de commissie om het bestaande houten kozijn en het nieuwe raam niet in dezelfde kleur toe te passen. Om de kozijnen slanker te laten lijken is kleurverschil tussen het bestaande houten kozijn en het aluminium raam voorstelbaar, waarbij het bestaande houten kozijn de oorspronkelijke kleur krijgt en het aluminium zoveel mogelijk wegvalt met het glasvlak. De commissie geeft ter overweging dat een geanodiseerde afwerking van het aluminium een mogelijkheid is in plaats van het in kleur coaten van het materiaal.

De ventilatieroosters in het zicht zijn in deze specifieke situatie aanvaardbaar. Echter, de commissie beoordeelt de extra verdikking en de sprong in de horizontale lijn van de kozijnen als storend en niet passend bij de architectuur van het pand. Gevraagd wordt om de mogelijkheden van ventilatievoorzieningen inzichtelijk te maken.

NB: de commissie pleit ervoor om ook voor wat betreft de openbare ruimte terug te grijpen op de oorspronkelijke ontwerpideeën. In dat licht zou het verwijderen van de later aangebrachte hekwerken de voorkeur hebben.

3 Okkernootstraat 140

20240424 B/202325618

Bouwen: het vergroten van de woning Okkernootstraat 140 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De onderhavige woning maakt onderdeel uit van een architectonische eenheid van 4 panden. Op nummer 132, het buurpand, is eerder een dakopbouw vergund en gerealiseerd. Om de architectonische eenheid van het bestaande bouwblok met een doorgaande extra bouwlaag te benadrukken, heeft de commissie eerder gevraagd het plan in hoofdvorm, positionering, architectuur, materialisering en kleurstelling af te stemmen op de opbouw van de burens. Hoewel het voorliggende plan in grote lijnen overeenkomt met de opbouw op nummer 132, kan zij op onderdelen van de architectonische uitwerking niet instemmen.

- Aangezien de achterzijde van het pand grenst aan een openbare ruimte, dient de achtergevel en het hekwerk teruggelegd te worden, uitgelijnd met de opbouw op nummer 132.
- De commissie adviseert om de nieuwe dakluifel op de opgemetselde dakopbouw gelijk aan de te verwijderen oorspronkelijke luifel van het bestaande pand te maken. Met andere woorden, zij verwacht een letterlijke kopie van de bestaande dakluifel.
- Opgemerkt wordt dat de lengte van de gerealiseerde bovendorpel afwijkt van het vergunde plan op nummer 132. De lengte van de bovendorpel op nummer 140 dient conform het gerealiseerde plan te zijn. Daarbij dient de onderdorpel afgestemd te worden op de breedte van het kozijn.

- Tevens wordt opgemerkt dat de getekende raamindeling van de rechterpui in de voorgevel een platte projectie is van de ondergelegen pui. Dit is niet wenselijk. De commissie vraagt de zijramen van de rechterpui af te stemmen op het zijraam in de linkerpui, oftewel de rechterpui conform het gerealiseerde plan te maken.
- In de gerealiseerde opbouw is de loodslabbe boven de rollaag in het zicht, dit is afwijkend uitgevoerd ten opzichte van het vergunde plan. De commissie vraagt de loodslabbe uit het zicht te detailleren en te borgen in de tekeningen.
- Voor een goede hechting aan de bestaande architectuur dient het metselwerk passend te zijn bij het onderhavige pand, namelijk voor wat betreft de kleur, type van de steen, voeg en het metselwerkverband. De commissie adviseert deze specificaties in de tekeningen op te nemen.

4 Schenkkade 359

20240424 B/202324298

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van de woning Schenkkade 359 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder beoordeelde de commissie een dakopbouw op deze architectonische eenheid als voorstelbaar en onderschreef zij in beginsel de keuze voor een gemetselde dakopbouw. Over de architectonische uitwerking had zij nog opmerkingen. De commissie constateert dat in het voorliggende plan onvoldoende is gereageerd op de eerdergenoemde bezwaren.

- Het onderhavige pand bevindt zich, in tegenstelling tot de trendsetter op nummer 321, op een andere architectonische eenheid en in een boogvormig stedenbouwkundig blok. De commissie is positief dat de opbouw is teruggelegd en dat het bestaande penant in de tekeningen is opgenomen, echter is de knik in het bouwblok ter plaatse van de erfgrans nog steeds niet getekend. De commissie vraagt nogmaals de knik (hoekverdraaiing in het blok) conform de werkelijke situatie te tekenen.
- Ter plaatse van dit bestaande penant waar het bouwblok feitelijk knikt, dient ook in de dakopbouw een passende oplossing te komen, bijvoorbeeld door het metselwerk plaatselijk op de erfgrans nog eens met een kop terug te leggen. Het nieuwe penant in de opbouw kan komen te vervallen.
- Om bovengenoemde hoekoplossing inzichtelijk te maken, adviseert de commissie om een horizontaal detail over de knik te maken.
- Gezien de context van de voorliggende dakopbouw en een mogelijke toekomstige aansluiting op de hoek, vroeg zij eerder voor een goede beoordeling, een tekening van een mogelijk toekomstbeeld van de eenheid te maken. Hoewel de toekomstige aansluiting op de hoek niet is getekend, is hier voldoende op gereageerd om de dakopbouw te kunnen beoordelen.
- De commissie merkt op dat de tekeningen inconsequent zijn en de bestaande toestand niet kloppend is getekend. Details en overzichtstekeningen dienen op elkaar afgestemd te zijn. De setback van de opbouw dient ook in detail 6a en de doorsnede getekend te zijn. De rollaag boven de ramen ontbreekt nog in de gevelaanzichten.

- De ramen in de gevelaanzichten zijn te hoog (geplaatst) in de gevel; er is te weinig metselwerk boven de ramen. In de details lijkt het wel te kloppen. Voor een gebalanceerd beeld dient de verhouding gevelopening en gevelvlak conform de onderbouw te zijn.
- Tevens dienen de verhoudingen van de ramen eveneens conform ondergelegen ramen te zijn, voor wat betreft afmetingen, verhouding boven- en onderraam. De commissie vraagt in de rechterpui twee draaiende delen op te nemen conform bestaand en de zijramen in de linkerpui conform de begane grond te maken, aangezien de linkerpui geen erker is.
- De commissie reageert positief dat de betonnen raamdorpel ook in de aanzichten is getekend en dat de wachtgevel in kleur en materiaal is gespecificeerd.
- De kozijnen in crèmewit passen niet bij de bestaande situatie.
- Ten aanzien van de detaillering geeft de commissie alvast het volgende mee: Voor een betere hechting op de bestaande architectuur dient een blokprofiel toegepast te worden, waarbij de kozijnen in wit (Ral 9010) en de draaiende delen donker conform bestaand uitgevoerd dienen te zijn. De commissie vraagt om een profilering die verwijst naar de oorspronkelijke schuiframen met wisseldorpel met een verspringing van de glaslijn ter plaatse van de wisseldorpel. Een verzinkt stalen hekwerk (naturel) aan de achterzijde is passend, overeenkomstig de bestaande hekwerken. Tevens dient de materialisering van de achtergevel met een keramisch materiaal te worden afgestemd op de oorspronkelijke bakstenen van de metselwerk gevel, namelijk wat betreft de kleur en het formaat, het type en de kleur van de voeg, en het metselverband. In het algemeen vraagt de commissie om de maatvoering compleet te maken.

5 Thomsonlaan 42

20240424 B/2024-01830

Bouwen: het vergroten van de woning Thomsonlaan 42 door het maken van een dakopbouw met zonnepanelen en een terras aan de achterzijde.

Niet beoordeeld

Dit plan is in overleg met de projectinspecteur van deze agenda gehaald.

Margien Oepts

Plv. voorzitter Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag